

lige overfor mig, det ærede Medlem for Bjele Amts 2den Valgkreds (Berg), som synes at være noget tvivlende i saa Henseende, anføre et Eksempel paa. Det vil være i fleres Grindring, at der i tidligere Dage i Hertugdømmerne skete den Forandring, at man affstafede den ældre Kurantmønt og indførte Rigsmønten, og der var sat en ret betydelig Straf for ikke at regne med Rigsmønt. Den Straf skulde naturligvis idømmes de Syndere, der gjorde sig skyldige i denne Forseelse, af Herredsfogeden, der tillige var Dommer. Men Herredsfogeder, som havde nogen Landbedrift, og som vare vante til, forinden denne Forandring skete, at handle om Heste og andre Ting, som de ikke havde kendt fra deres juridiske Eksamen, vare nu en Gang blevne fortrolige med Kurantmønten, og naar de skulde handle om Heste eller Køer, saa bleve de dog ved selv at bruge denne gamle Maalestok; det gjorde disse høje Dommere, som skulde straffe Folk, der gjorde det. Og det er ganske naturligt, thi naar vi f. Eks. sige, at en Hest koster 500 Mark kurant, saa skal der temmelig megen Regning til for at omsætte det Beløb i Rigsmønt, naar man veed, at 1 Mark kurant er 3 Mark og $\frac{3}{4}$ Skilling Rigsmønt. Det kan man ikke komme til at taksere, men man maa blive ved at taksere indenfor den Foresillingskreds, man nu er vant til med Hensyn til Rum o. desl., og saa maa man hjælpe sig med at omsætte til det nye Maal, hvor det gøres behov, men den ældre Generation kommer i Virkeligheden ikke videre. Ogsaa af den Grund mener jeg, at det vilde være ubilligt og uretfærdigt at indføre en Tvang, saaledes at alle under Straf skulle regne efter metrist Maal, naar en vis Tid er gaaet.

Der er enkelte andre Spørgsmaal, som jeg ikke videre skal berøre, fordi de allerede ere berørte af den ærede foregaaende Taler. Der er f. Eks. Spørgsmaalet om, hvem der skal staa for Justeringen og flere andre Spørgsmaal. Derimod skal jeg gøre opmærksom paa en enkelt Ting: I andet Stykke af § 6 er der Tale om, at „hvilke Maal og Vejerestfaber der blive at justere, saa vel som det Materiale, hvoraf de skulle forfærdiges, deres Form, Størrelsen af de Afvigelser, som ere tilladelige ved Justeringen og ved Benyttelsen af Maal og Vejerestfaber . . . fastsættes ved kongelig Anordning.“ Men hvilke Afvigelser — som her staaar skulde bestemmes ved kongelig Anordning — der ere tilladelige ved Benyttelsen af Maal og Vejerestfaber, det er bestemt nøjere allerede her i Lovforslaget i en senere Paragraf, nemlig § 10, 3dje Stykke, der

indeholder Regler for, hvor meget de Maal, der maa benyttes, maa gaa ud over Grænserne af de Fejl, som kunne passere ved selve Justeringen. Jeg gør kun opmærksom herpaa, thi kommer man over det andet, saa kommer man sagtens over den Slags Ting ogsaa. Det er en meget haard Ting, ikke alene at der skal sættes Straf for at handle i andet Maal end det metriste Maal, men at det tillige, saaledes som det her forudsættes i § 4, bliver straffet i det mindste i flere Tilfælde, at udbyde Varer til Salg, at sætte i Udsien, at de sælges, naar man knytter denne Udbydelse til anden Angivelse end det metriste Maal. Der staaer i § 4, 3dje Stykke: „Udenlandste Varer i original Pakning eller Tildannelse kunne udbydes til Salg efter vedkommende fremmede Maal og Vægt.“ Men det Par Hundrede Tønder Havre, jeg talte om, der vare strandede her i Sundet, vilde man ikke, naar denne Lov traadte i Kraft, kunne udbyde i Tønder i et Avertissement, uden at det var en Forsyndelse, hvorfor man skulde idømmes en Mulkt paa 10 til 100 Kr. Jeg slutter altsaa med at sige, at saa fordelagtigt og saa nødvendigt det undertiden kan være for ikke saa at benytte det metriste Maal, saa stor og efter min Mening unyttig Tvang vil det være for mange andre at skulle benytte det, navnlig under Straf. Jeg slutter derfor med at udtale det samme, hvormed jeg begyndte: Jeg kan for mit Vedkommende gaa ind paa ligesom den ærede foregaaende Taler at indføre det metriste System paa den Maade, at enhver har Lov og Afgang til at benytte det, som vil det, men at det ikke skal være en Tvang at benytte det og allermindst Tvang under Straf for dem, som ikke have Øyst dertil, men som hellere ville blive ved det gamle.

Bajer: De ærede foregaaende Talere have stillet sig paa det Standpunkt, at de kun vilde have Systemet indført fakultativt og mente, at det nok vilde trænge igenem, hvis det viste sig praktisk. Jeg tror, man vilde gøre Befolkningen en daarlig Tjeneste dermed. Jeg er enig med de to ærede Talere, som i den Henseende vare konservative i, at man skal gaa varsomt til Værks med at indføre et System, som i høj Grad berører den store almindelige Befolkning, men man kan ogsaa gaa for varsomt til Værks; man kan i Stedet for at tage varsomt komme til at tage valent paa den; og en Sag af denne Bestaffenhed er netop en Sag, som man skal tage paa som paa Brændencælder — naar man tager haardt paa dem, brænder man sig ikke — eller som